

kongress 2022

Tidning om Riksförbundet HjärtLungs förbunds-kongress 1–3 juni 2022

**Extratidning
om dagarna
som formade
riksförbundets
framtid**

Äntligen! Efter tre år med en långvarig pandemi som gjort att medlemsträffar stundtals helt uteblivit var det dags för kongress på Aronsborg konferenshotell i Bålsta. I vimlet och minglet fick några av deltagarna frågan om deras intryck av kongressen och personliga tankar om Riksförbundet HjärtLung.

TEXT **Linda Swartz** FOTO **Anders Norderman**

Vad betyder förbundet och kongressen för dig?

Penilla Gunther, Viking Riksföreningen Hjärt- och Lungtransplanterade:

– Det är bra för en medlemsorganisation som Viking att ha ett paraply som kan lyfta gemensamma frågor, som patientlagen och fast vårdkontakt. Det är också viktigt att vi som förening får lyfta våra specifika frågor. Våra medlemmar kan ha nytta och glädje av kontakt med lokalföreningarna, inom den samverkan finns utvecklingspotential. Kongressen är viktig för att vi som små medlemsföreningar får träffa både varandra och resten av riksförbundet.

Gunilla Forsell, Riksförbundet HjärtLung Västerbottens län och Skellefteå lokalförening:

– Det är en chans att engagera sig tillsammans med likasinnade och jobba för någonting som är väldigt bra. Och ju fler medlemmar vi blir, desto bättre blir riksförbundet. Jag har gjort en kranskärlsoperation, och när man själv har blivit hjälpt vill man hjälpa andra. Jag vet att man som drabbad kan fortsätta leva, och den insikten vill jag föra vidare till de som just blivit sjuka och är nere och rädda.

Ju fler medlemmar vi blir, desto bättre blir riksförbundet

Det känns så bra att sitta här mitt i debatten där åsikterna framförs på ett behagligt sätt

Gun-Britt Andersson, Riksförbundet HjärtLung Blekinge län:

– Att vara med i riksförbundet är en fortsättning på mitt yrkesliv som distriktssköterska. Jag är mycket engagerad i egenvården och är EVO i länet. Vi ordnar aktiviteter och försöker alltid hitta lösningar för att stötta dem som av olika skäl inte kan ta sig till aktiviteterna. Att få komma hit till kongressen är ett hedersuppdrag. Det känns så bra att sitta här mitt i debatten där åsikterna framförs på ett behagligt sätt. Och att förbundsstyrelsen ändrade sig om 12-årsregeln ger hopp om demokratin.

Det är en styrka att vara med i ett så stort och inflytelserikt riksförbund som många lyssnar på

Madelene Hagman (till höger) och Catrine Reuterborg, Riksföreningen Alfa-1 Sverige:

– Det är en styrka att vara med i ett så stort och inflytelserikt riksförbund som många lyssnar på. Här på plats har det varit roligt att träffa de andra medlemsorganisationerna. Vi tog en spontanfika och startade ett eget FB-nätverk, säger Madelene.
– Jag vill tillägga att det var väldigt värdefullt med de träffar och den workshop som ordnades inför kongressen för oss som är nya, säger Catrine.

Peter Gladewitz, Riksförbundet HjärtLung Jönköpings län, lokalföreningarna Jönköping och Aneby:

– Riksförbundet betyder allt! Som bypass-opererad har jag fått enorm stöttning i föreningen och vill betala tillbaka lite nu. Jag är med i riksförbundets HLR-team och jag har jobbat inom sjukvården och har behörighet som huvudinstruktör i hjärt-lungräddning (HLR). Det här är min tredje kongress, så jag börjar känna igen många som är här. Det är en plats för oss ute i landet att vara med och förbättra hela organisationen. Alla får säga vad de tycker och känner och det accepteras.

Thomas Hammargren, Riksförbundet HjärtLung Skåne län och lokalföreningen Ängelholm:

– Efter att jag fick hjärtinfarkt 2015 har riksförbundet betytt väldigt mycket. Jag har en bakgrund inom IT, så det har blivit att jag jobbat mycket med medlemsregistret, först lokalt och sedan på riksnivå. Vi har pratat om att ha IT-coacher inom riksförbundet. Kongressen innebär en chans att skapa kontaktnät med människor som har samma intressen som jag.

Peter Helsing, Riksförbundet HjärtLung Västernorrlands län och lokalföreningen Sundsvall:

– För mig innebär förbundet ett sätt att hjälpa människor med hjärt-, kärl- och lungsjukdomar att ha ett värdigt liv. När jag själv kom i kontakt med lokalföreningen, behövde de någon som kunde hålla i fysisk aktivitet. Som gammal gympaledare klev jag in. Jag är också engagerad i hjärt-lungräddning. För mig är kongressen en idégivare. Det är många bra förslag som behandlas, men det är också viktigt med pauserna då man kan byta tankar och idéer med varandra.

Det är alltid värdefullt att träffa människor, gamla och nya, och fråga hur de arbetar för att aktivera medlemmarna

Britt Frendin, tidigare i förbundsstyrelsen och ordförande länsföreningen Gotland:

– Att vara med i riksförbundet har blivit min livsfilosofi. Men det här är min sista kongress. De är alltid spännande och att de handlar om demokrati märktes inte minst den här gången när 12-årsgränsen debatterades och förbundsstyrelsen ändrade sig. Och det är alltid värdefullt att träffa människor, gamla och nya, och fråga hur de arbetar för att aktivera medlemmarna.

I Upplandssalen på Aronsborg konferenshotell togs besluten, som nu Riksförbundet HjärtLung ska arbeta med, av de utsedda ombuden.

3 dagar som formade

Vad fyller kongressen egentligen för funktion?
Och på vilket sätt kan kongressen ha betydelse för
dig som enskild medlem? Här får du svaren.

RIKSFÖRBUNDET HJÄRTLUNG kongress hålls vart tredje år. Kortfattat kan man beskriva den som ett större årsmöte där man fattar beslut om det som föreningen ska syssla med. Man tar ut en gemensam inriktning för verksamheten, skulle man kunna säga. På kongressen röstar ombuden fram dem som man tycker ska sitta i förbundsstyrelsen för hela organisationen och så tar man ställning till flera andra frågor och förslag.

Det är Riksförbundet HjärtLungs medlemmar som har makten över vad det ska fattas beslutas om på kongresserna. Varje medlem har möjlighet att skriva motioner till kongressen och lyfta fram det som just den enskilda medlemmen tycker är viktigt för hela Riksförbundet HjärtLung.

Att bjuda in riksförbundets alla 35000 medlemmar till kongressen skulle vara omöjligt så på plats fanns 69 av 77 möjliga ombud som representerade medlemmarnas intressen och det är ombuden som har rösträtt.

Några saker som de utsedda ombuden är med och beslutar om:

Avgör vilka förslag från medlemmarna, det vill säga inkomna motioner, som hen anser är bra för föreningen och vilka som inte är det.

Röstar på de personer hen tycker ska sitta i förbundsstyrelsen och är med och utser den som ska vara förbundsordförande.

Bestämmer vad Riksförbundet HjärtLung ska arbeta med övergripande, exempelvis vilka intressepolitiska frågor som ska drivas, om stadageändringar och om juridiskt namn.

Tar ställning till ekonomiska frågor som exempelvis medlemsavgifter och förbundsavgift, vilka denna gång båda blev oförändrade.

Avgör om förbundsstyrelsen har arbetat enligt överenskommet sätt, om de bör få ansvarsfrihet.

10. Förbundsstyrelsen reviderade förslag ang. 12-årsregeln

Att meningen "Maximal sammanhängande tid i styrelsen är 12 år, oavsett uppdrag" i §7, moment 1, stryks ur stadgarna för lokalföreningar.
Att under kommande kongressperiod göra ytterligare satsningar på utbildning och stöd till organisationens valberedningar i samråd med länsföreningarna.

Mest debatt blev det om 12-årsregeln. Läs mer om det på sidan 6.

Vad svarade politikerna?

Både socialministern Lena Hallengren och socialutskottets ordförande Acko Ankarberg Johansson deltog på kongressen i förinspelade intervjuer med Riksförbundets HjärtLungs avgående förbundsordförande Inger Ros.

Lena Hallengren (S)

Lena Hallengren berättade att regeringen vill ha ett högkostnadsskydd inom tandvården som liknar det i hälso- och sjukvården. Däremot kommer det inte att se likadant ut, och ministern betonade att det blir komplicerat att utforma. Lena Hallengren pratade engagerat om problemet med att människor avstått från undersökningar och behandlingar under pandemin. Lösningen är mer ekonomiska resurser för att kunna beta av de köer som dels fanns före, dels uppstod under pandemin.

Acko Ankarberg Johansson (KD)

Acko Ankarberg Johansson representerade oppositionen i riksdagen. Inger Ros och Acko Ankarberg Johansson enades snabbt om att patientorganisationer och politiker är helt överens om vikten av jämlik vård, både mellan och inom regioner, men att inte mycket händer. Där tror Acko Ankarberg Johansson att nyckeln heter uppföljning: av nya riktlinjer och av lagstiftning såsom patientlagen. Hon lyfte också fram betydelsen av kompetenshöjning hos vårdpersonalen, och nämnde att utskottet vill ha lagstiftad rätt till fortbildning. På frågan om tandvården ska inkluderas i hälso- och sjukvårdens högkostnadsskydd svarade den intervjuade nej.

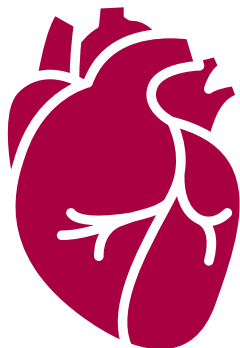
framtiden

Att sitta still i tre dagar duger inte! Pausgympa ger kongressdeltagarna energi att klara dagen ut.

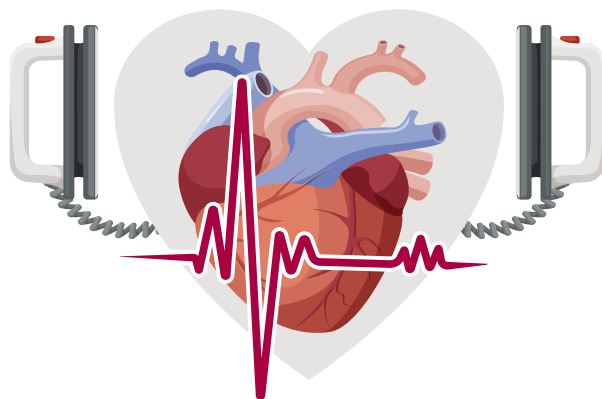
GRUNDUTBILDNING

Riksförbundet HjärtLung ska utveckla en grundutbildning för medlemmarna som ska handla om föreningens ändamål, arbetssätt och målsättningar. Genom den ska medlemmarna och förtroendevalda bli kunnigare och bättre representanter för sin förening.

VÅRDMODELLEN VID KRANSKÄRLSSJUKDOM

Arbetet med att underlätta införandet av den nya vårdmodellen vid kranskärlssjukdom ska prioriteras. Det har fått pausas under pandemin, men kan nu ta fart. Riksförbundet kommer att informera berörda, sprida informationsfoldern "Hjärtguiden" inom vården och genom enkäter och intervjuer följa upp hur sjukhusen inför insatserna.

HJÄRTSTARTARE

Påverkansarbetet för fler hjärtstartare i det offentliga rummet fortsätter. Riksförbundet kommer att följa upp utvecklingen av bytet till nyare modeller av hjärtstartare. Man ska även hålla koll på antalet, inte minst de som är till för både vuxna och barn.

JA!

Riksförbundet kommer att fortsätta påverka lagstiftarna för att tandvården ska inordnas i hälso- och sjukvårdens högkostnadsskydd.

De klubbade besluten

I kongressalen varvades föreläsare på scenen med diskussioner om motioner och andra förslag som det skulle beslutas om. Här är några av de viktiga besluten som togs.

TEXT **Linda Swartz**

NEJ!

Man kan inte längre vara förtroendevald och tjänsteman samtidigt i organisationen.

12 årsregeln

Mesta debatten ...

... blev det kring den så kallade 12-årsregeln i lokalföreningen. Den innebär att en person kan vara förtroendevald inom Riksförbundet HjärtLung i max 12 år, ett beslut som togs vid förra kongressen 2019. Inte mindre än 18 motioner handlade om att ta bort eller förändra gränsen. Det var så många ombud som ville upp i talarstolen att mötesordföranden fick införa en tvåminutersgräns.

Förbundsstyrelsen ville från början att det gamla beslutet skulle stå fast, men debatten fick dem att ändra sig. Styrelsen föreslog att formuleringen "maximal sammanhängande tid i styrelsen är 12 år, oavsett uppdrag" skulle strykas ur lokalföreningarnas stadgar, samt att det ska göras en extra satsning på organisationens valberedningar.

Jubel utbröt, och mötet fick pausas medan alla motionärer gick fram och tog tillbaka sina förslag. Styrelsens kompromiss röstades igenom enhälligt. Kongressdeltagaren Brita Joneskär från Alingsås gick spontant upp i talarstolen och tackade förbundsstyrelsen: "Jag går från den här kongressen med glatt hjärta!"

Jag går från den här kongressen med glatt hjärta!

De 13 som ska leda Riksförbundet HjärtLung

Vilka ska styra Riksförbundet HjärtLung framåt och vad kan var och en av dem bidra med under den kommande mandatperioden? Här får du hela listan på personerna i nya styrelsen.

Ordförande

Förbundsordförande: Anders Åkesson, Malmö (nyval)

Anders Åkesson, utbildad sjuksköterska och tidigare regionråd i region Skåne, valdes till ordförande för Riksförbundet HjärtLung. Han efterträder Inger Ros som under de senaste tolv åren lett förbundet. Intervju med den nye ordföranden på nästa uppslag. —>

Förste vice ordf:
Jörgen Warberg,
Öckerö (omval)

"Jag kommer framför allt satsa på att öka antalet medlemmar i Riksförbundet HjärtLung. Runt 18 procent av Sveriges befolkning beräknas ha en hjärt-, kärl- eller lungsjukdom. Det är var femte person, cirka 2 miljoner människor."

Andra vice ordf: Anna Andre vice ordf: Anna Marta Roos-Näslund,
Östersund (omval)

"Jag är auktoriserad redovisningskonsult och kan framför allt vara ett stöd i arbetet med riksförbundets ekonomi. Att jag är bra på att planera och har koll på siffror är en tillgång."

Marianne Kjellquist,
ledamot, Norra Skaraborg (omval)

"Jag är förändringsbenägen och positiv och är en "doer". Jag brinner för att få hjälpa människor till ett bättre liv och Riksförbundet HjärtLung är en utmärkt förening att verka i med den målsättningen."

Kerstin Haglö,
ledamot, Karlskrona (omval)

"Jag kommer att skapa ett mervärde genom mitt varma engagemang. För uppdraget har jag även nytta av mitt breda kontaktnät som jag bland annat skapat under min tid som riksdagsledamot."

Mikael Nissen,
ledamot, Kristianstad (omval)

"Jag har goda IT-kunskaper och en gedigen erfarenhet inom systemutveckling. Den kompetensen kommer till nytta både när gäller att förbättra organisationens egna IT-system och i opinionsarbetet för förbättrade e-hälsosystem."

Maud Molander,
ledamot, Lidingö (omval)

"Personligen brinner jag för det opinionsbildande arbetet. Jag gillar att prata om och för Riksförbundet HjärtLungs frågor, tycker om att marknadsföra oss och vår viktiga verksamhet."

Sture Olsson,
ledamot, Umeå (omval)

"Jag är bra på att lyssna lyhört. Jag är också en person som gärna antar nya utmaningar och ser fram emot att få vara med och utveckla Riksförbundet HjärtLungs organisation framåt."

Karin Thalén,
ledamot, Uppsala (nyval)

"Jag tror att jag kan bidra med min långa erfarenhet som sjuksköterska och chef inom såväl region och kommun som idéburen verksamhet. De viktigaste frågorna för mig är medlemsvärvning, opinionsbildning och mer samarbete med både sjukvården och andra patientföreningar."

Lisbeth Eriksson,
ersättare, Boden (nyval)

"Under min yrkesverksamma tid var jag sjukgymnast och är disputerad forskare inom e-hälsa. Jag är väldigt intresserad av förebyggande arbete och utvecklingsfrågor, och tycker att det ska bli spännande och kul att jobba tillsammans med övriga styrelsen."

Gudrun Eliasson,
ersättare Lycksele (nyval)

"När jag slutade min yrkesbana inom bank fick jag en förfrågan att bli kassör i lokal- och länsföreningen. Jag brinner för livsstilsfrågor. Det är också viktigt att riksförbundet går hand i hand med nutiden och utvecklas i takt med samhällsförändringarna."

Rolf Pettersson,
ersättare, Helsingborg (nyval)

"Mitt engagemang grundar sig i att jag haft en hjärtinfarkt, är bypassopererad och 2008 fick jag ett hjärtstopp. Jag har varit patientombud inom hjärtsvikt i Region Skåne. Det viktigaste för mig är att folk håller sig i rörelse. Motion är en bättre medicin än tabletter."

Leif Altman, ersättare, Halmstad (nyval)

"Jag ansvarar för HLR i länsföreningen, och försöker jobba ännu skarpare för att utveckla det. Vi har fått sju nya instruktörer det senaste året. Jag hoppas kunna få in reklam för HLR i lokal-tv och att man ska lära ut det i skolorna. I styrelsen vill jag bidra till idéarbetet!"

DEN NYE ORDFÖRANDEN

**”Min ingång
är att ha tre
öron och en
liten mun”**

FAKTA/Anders Åkesson

Ålder: Snart 57 år.

Bor: På Kirseberg, Malmös första
egnahemsområde.

Familj: Särbo, 24-årig dotter från ett tidigare
äktenskap.

Övriga styrelseuppdrag: Nätverket för
idéburen sektor i Skåne, Fontänhuset i Malmö,
Leading Health Care, Moomsteatern i Malmö.

Gör: Tycker om att påta i trädgården och att
gå på loppis. Åker väldigt mycket tåg, framför
allt nattåg: ”Det är bra. Man kommer fram i tid
och kan sova under tiden.”

Bakgrunden som hälso- och sjukvårdspolitiker och jobbet som sjuksköterska har gett Anders Åkesson massor av kunskap och kontakter. Dessa tar han med sig i den nya rollen som ordförande i Riksförbundet HjärtLung.

TEXT Linda Swartz FOTO Anders Norderman

Helt kort: vem är du?

– Jag är och har alltid varit malmöit. Under tolv år var jag regionråd i region Skåne, heltidspolitiker med ansvar för hälso- och sjukvårdsfrågor. Jag är sjuksköterska och arbetar mest på medicinkliniken som timanställd vid Skånes universitetssjukhus, och så arbetar jag med strategi och analys på en public affairs-byrå.

Jag är övertygad om att vi som patientrörelse kan bidra med vår kunskap för att i samverkan med kommuner och regioner utveckla vården

Varför tackade du ja till att föreslås som ordförande?

– Först och främst för att Riksförbundet HjärtLung är en organisation som ligger i linje med mina egna värderingar. Patientorganisationer är en del av ett folkrörelseperspektiv som jag känner starkt för. Jag är övertygad om att vi som patientrörelse kan bidra med vår kunskap för att i samverkan med kommuner och regioner utveckla vården. Jag tror att vården är i ett skifte där betydelsen av patienten som individ kommer att bli än mer central. Den förändringen ska göras samtidigt som vården är under ekonomiskt tryck. Patientrörelsen kan bidra både till att förändringen blir gjord och till att säkerställa att det solidariska skattesystemet fungerar så att välfärden faktiskt delas jämlikt och efter behov.

Vad hoppas du själv kunna bidra med?

– Jag har en bra bild av hur politiskt beslutsfattande fungerar och hur

Samverkan ser ut på lokal, regional och nationell nivå. Det svenska sjukvårdssystemet är oerhört komplext och beslutsfattandet är inte så genomskinligt. Genom min erfarenhet i politiken förstår jag hur systemen för beslutsfattande ser ut och var påverkansmöjligheterna finns.

Vilka områden tycker du att Riksförbundet HjärtLung bör arbeta mer med?

– Min ingång är att ha tre öron och liten mun. Jag vill lyssna in förbundsstyrelsen och ta del av den kunskap som finns där. Det är viktigt att vi i den nya styrelsen vårdar det arbete som både Inger Ros och förbundsstyrelsen har gjort tidigare. De eventuella förändringar som behöver göras ska göras på ett lyhört sätt.

Men finns det några frågor du trots allt vill lyfta fram?

– Jag tror att patientrörelsen kan vara en brygga mellan region och kommun och säkerställa att vården blir mer

Anders Åkesson är utbildad sjuksköterska och tidigare regionråd i region Skåne.

sömlös, att den hänger ihop. Det ska bli lättare att få rätt hjälp både som individ och som anhörig. Vården skall vara personcentrerad på alla nivåer. Vi behöver fortsätta blåsa på för utvecklingen mot en mer personcentrerad vård.

– Andra viktiga områden är det sjukdomsförebyggande arbetet – både sekundärprevention och primärprevention – och medlemsrekryteringen. Utan medlemmar kan vi inte verka. Det görs så mycket bra ute i landet av våra medlemmar för att stärka vården. Vi behöver fortsätta bredda basen av medlemmar genom att nå grupper som i dag inte aktivt söker medlemskap för att öka mångfalden. Slutligen tror jag också på ökad samverkan inom patientrörelsen. Även samverkan med och fackförbunden inom vård och omsorg är väsentligt. Vi behöver bättre förstå vilka utmaningar och behov de ser i den här personcentrerade vården.

Inger Ros avgick som förbundsordförande efter tolv år

”Det är med glädje, stolthet och vemod som jag nu lämnar över till vår nye ordförande. Åren i Riksförbundet HjärtLung har varit helt fantastiska. Jag kommer att bära dem med mig i mitt fortsatta arbete för personcentrerad vård och för hela funktionsrättsrörelsen. Ett stort och varmt tack till alla medlemmar.”

– Inger Ros
på kongressen

Christine Cars-Ingels, Riksförbundet HjärtLungs generalsekreterare, och Inger Ros som efter tolv år som förbundsordförande nu lämnar över till Anders Åkesson.

Efter kongressen är nu Riksförbundet HjärtLung redo att satsa framåt. Här är fem punkter riksförbundet kommer att fokusera extra på.

Det här vill Riksförbundet HjärtLung satsa på nu

Vi vill förebygga ännu mer!

Riksförbundet HjärtLung har länge jobbat med sekundär prevention. Det är att stötta människor till livsstilsförändring så att de inte drabbas av en andra hjärtinfarkt, eller försämras i sin sjukdom. Vi vill även inspirera de som inte fått någon hjärtinfarkt eller annan hjärt- kärl- eller lungsjukdom till en sundare livsstil. Vi vänder oss till alla två miljoner i Sverige som har hjärt-, kärl- eller lungsjukdom.

Vi vill stärka och hålla fast vid kärnan!

Om vi låter utbildningar, kunskap och aktiviteter mogna, fördjupas och spridas i lugn och ro får medlemmarna större utväxling av allt bra som görs. Riksförbundet HjärtLung vill också stärka opinionsbildningen och påverkansarbetet – på riksnivå och lokalt.

Vi vill ha stabil ekonomi!

Riksförbundet har varit duktigt på att hålla i pengarna och fokusera på lägre utgifter. Nu är det dags att sätta ljust på intäkterna. Statsbidraget ska räcka till allt fler organisationer, och riskerar kanske att försvinna helt. Då måste vi säkra våra intäkter genom insamlingar och samarbeten, men ändå kunna stå fria från påverkan.

Vi vill synas bättre!

Det görs massor av riktigt bra saker i riksförbundet, men det är inte alltid det syns att Riksförbundet HjärtLung ligger bakom. Några exempel är Hälsans Stig och våra patientutbildningar, där vi kan bli tydligare. Riksförbundets ansikte utåt blir också enhetligare i och med att läns- och lokalföreningarna nu också byter juridiskt namn till Riksförbundet HjärtLung samt ort/län.

Vi vill bli fler!

Medlemmarna är basen för att vi ska kunna påverka vården. Att riksförbundet företräder så många som möjligt ger legitimitet. På det lokala planet är det viktigt att skapa en god cirkel: många medlemmar ger möjlighet till många och bra aktiviteter som lockar ännu fler medlemmar.

